

[Erlendsson]

mente. Erfarne aktive fiskere, som jeg har kendt gennem mange år, benægter dette. Ikke, at visse fiskearter tid efter anden har været bestand for voldsomme svingninger i bestanden – det har de – men når der har været nedgang i fiskeriet i én art, har der været opgang i andre. Nedgangsperioder har været nogen tid, og pludselig har bestandene atter været store. Men det har altid været nye redskaber og nye fiskemetoder, der har skullet have skylden for nedgangen. Det gjaldt ved indførelsen af snurrevoddet, ved indførelse af trawlet osv. osv. Dommedagsprædikanterne havde hver gang en stor tid, og de er meget populære i vor tid på et hvilket som helst område.

Jeg vil naturligvis ikke hævde, at fiskerne har al viden og havbiologerne slet ingen. Men biologerne er i virkeligheden aldeles ikke så sikre med hensyn til deres forudsigelser eller rationelle i begrundelsen for deres anbefalinger. Hr. Tambs-Lyche, en norsk videnskabsmand bosat i Danmark, som er ansat ved The International Council for the Exploration of the Sea, der har til huse på Charlottenlund slot, advarede ved Europarådets fiskerikollokvium på Malta i oktober 1977 indtrængende imod at drage for vidtgående konklusioner af statistikker, der var fremlagt til belysning af situationen i Nordøstatlanten, hvis fangstresultater viste et fald fra 1974 til 1975, der blev fremhævet som faretruende. Hr. Tambs-Lyche pointerede for det første, at 1976-fangsterne var steget i mange af landene, således at sammenligninger mellem 1974- og 1976-tallene eller mellem 1975- og 1976-tallene ville give et helt andet billede, altså ikke nogen nedgang, men det modsatte. Hr. Tambs-Lyche gjorde for det andet opmærksom på, at det var misvisende at bruge tal så langt tilbage som til 1962, fordi basis for opstilling af statistikkerne var forskellige fra de nu anvendte. For det tredje: tabeller over de enkelte landes fangstmængder var ikke tilstrækkelig oplysende. Der burde også være fangsttal pr. havareal. Endelig gjorde hr. Tambs-Lyche for det fjerde opmærksom på, at fangstudbyttet fra Nordsøen fordoblede fra 1½ til 3 mill. t i løbet af 10 år, og at kun en del af denne forøgelse brugtes til fiskemel og fiskeolie. Fangsten af konsumfisk steg ligeledes.

Det er måske overraskende for nogle her i salen, at jeg bruger så megen tid til at citere

en videnskabsmands kritik af sit eget fags statistikker. Jeg gør det med velberåd, fordi jeg er sikker på, at der nok skal være et betydeligt antal af medlemmerne her, som tror, at den videnskabelige publikation altid bringer den endelige sandhed. Disse fortjener at blive rystet i deres autoritetstro for at kunne fæste lid til den del af sandheden, fiskerne sidder inde med. I realiteten er det jo således, at det er vanskeligt for alle andre end videnskabsmænd at bedømme, hvad der er videnskabelig sandhed.

Men hvad er det, der tilsyneladende er sket på det politiske plan? Politikerne i måske 8 af de 9 EF-lande har uden videre adopteret ideen om overfiskning og er gået ind for kvotering af fangsterne for at redde bestandene. Fiskerne siger derimod, at fredning fører til færre fisk og en svagere bestand, at fangstpladserne skal dyrkes, at dér hvor der fiskes, strømmer fisken til, at bestandene skal holdes nede for at give optimalt udbytte.

Det lyder jo helt forkert. Men hvad sagde en tysk havbiolog, G. Hempel, Institut für Meereskunde, Universität Kiel, på Maltamødet? Han sagde, at det teoretisk er således, at en udbyttet fiskebestand producerer mere fiskekød pr. år end en ikke udbyttet fiskebestand, der for en stor del består af gamle fisk med ringe produktivitet. Det er kun indtil den yderste grænse fortsat tung befiskning, der bringer fiskebestanden i fare. Og Tambs-Lyche fortsatte:

»I de fleste tilfælde er det vanskeligt at afgøre, om en iagttagen hurtig nedgang i fiskebestande skyldes overfiskning eller klimaforringelse, der påvirker fiskens miljø i havet.«

Det sidste har vi talrige eksempler på. For at nævne et enkelt, hvorom ingen kan være i tvivl: torskens opkomst og fremgang i de grønlandske farvande i 1950'erne og 1960'erne, påfølgende kraftig tilbagegang i begyndelsen af 1970'erne, og nu er der igen så mange torsk, at biologernes torskekvote synes helt urealistisk lille.

Et andet meget kendt historisk eksempel på fiskerigdom, der kom og gik, er Øresundsild, der i middelalderen var en af rigets vigtigste eksportvarer. Herfra blev det meste af Europa forsynet. Silden blev handlet på det årlige Skanørmarked, og på sit højeste kunne silden efter sigende ligefrem skovles